

ביום האחרון של

שנת הלימודים

קיבלו כרבע מן

התלמידים תשודות

מסוג חדש:

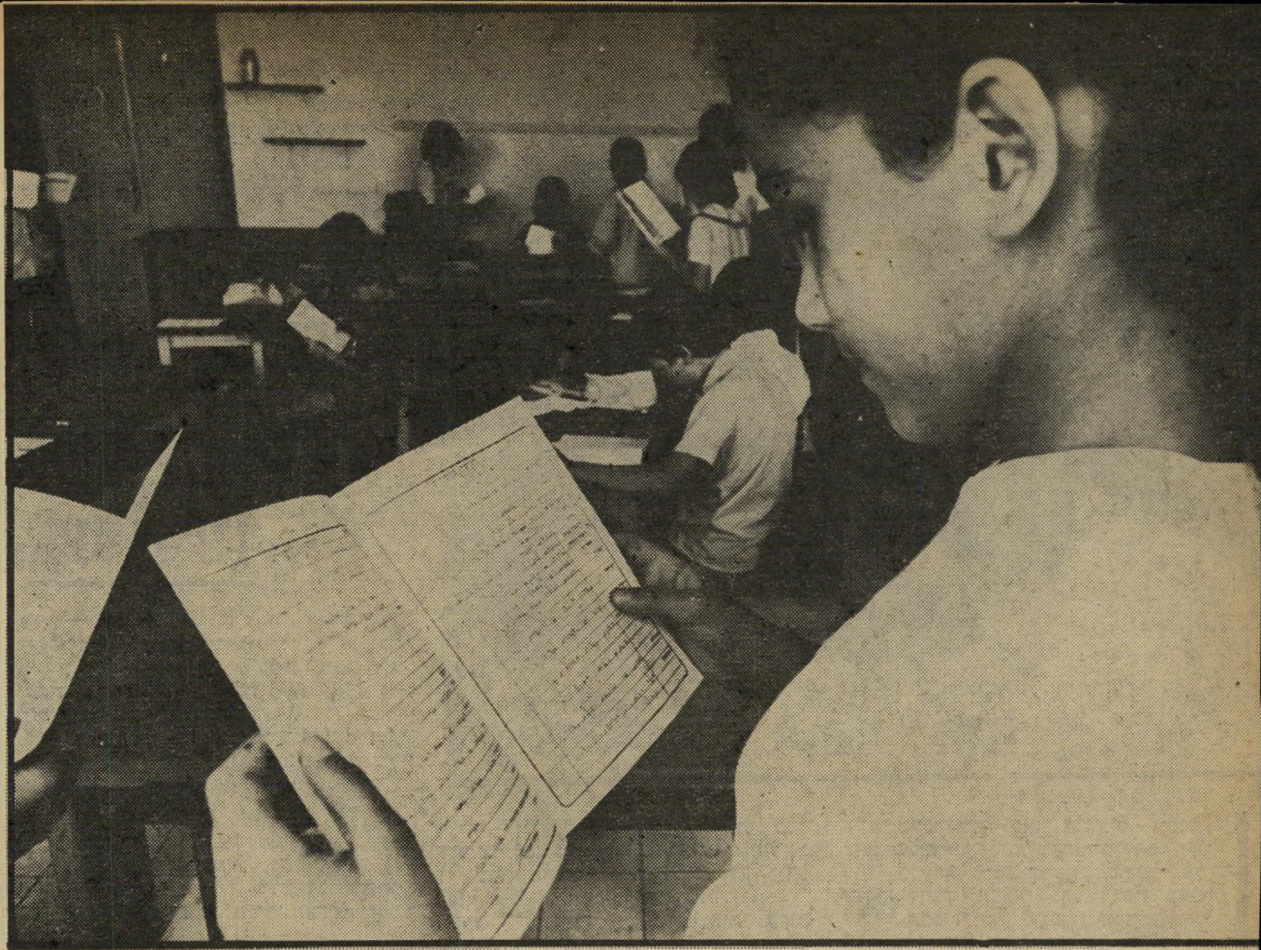
במקום הציונים

ששלטו במשך

מאות בשנים

באו הערכות

חיוביות

תשודות בני

רים. "אני נגד מיכתבים אישיים לתלמידים בתור תשודות." מוחה המפקח גירון. "מיכ"ב אישי זה אידיאל מגוחך ומיותר. שיסי בירו לי, בבקשה, איך מורה לטבע, למשל, שמלמד בשבע כיתות בבתי-ספר שונים, ובכל כיתה יש לו כ-40 תלמידים, יצליח לכתוב 280 מיכתבים אישיים אל תלמידיו?" גם ביחס למישפטי ההערכה לא חסרים חששות וספקות. "אינני בטוח שהשיטה החדשה הולמת את כל המורים," אומר גירון. 12 שנים הוא משרת בתפקיד הנכחי, וחששותיו מסתמכים גם על היכרות קרובה ואינטימית עם עולם המורים. "ידוע שלא כל המורים מסוגלים בכלל להתבטא בכתב. עניין הכתיבה הוא חמור מאד אצלם. רבים מהם כותבים רע, לא שולטים בתחביר פשוט, מפסקים גרוע,

לריגונים בדבר חוש הצדק של המורה." ידוע, ששני מורים יכולים לתת ציונים שונים על אותה כתיבה. "היכן, אם כן, האובייקטיביות של הציון המיספרי?" שר אל מפקח משרד החינוך באיוור המרכז, שבי גירון. "מה מציין הציון המיספרי על הידע של התלמיד ביחס לנומרה של החור? האם הוא מאתר את הקושי בלימוד? האם הוא עוזר להתקדם בלימוד? מה בכלל היכ"ב קריטריון למתן ציון מיספרי?" בהתאם לשיטת ההערכות המילוליות, לא עוד יסמנו את התלמידים במיספרים הנעים מ-10 (מצויין) עד 4 (בלתי-מספיק). ותחת ציון "קר" שכוה תיתן המורה הערה "חמה".

ההערכה של המורה צריכה להינתן, על פי המלצות משרד החינוך, ברוח חיובית, כדי לעודד את התלמיד ולא לייאש אותו מלנצל את מירב הפוטנציאל הטמון בו. המורה יכתוב הערכה בכתב-ידו. כדי להדגיש את היחס האישי לתלמיד, הוא יפנה אליו בגוף שני, בלשון "אתה" ו"את", וישתדל שהשפה תהיה מובנת לתלמיד, כדי שיוכל ללמוד ממנה כיצד לשפר את הישגיו בלימודים.

באופן כזה לא ידע התלמיד היכן הוא עומד בסולם דירוגי כלשהו ביחס לחומר הנלמד, או ביחס לחבריו התלמידים. לעור מת זאת, יצביעו בפניו המורים על הישגיו האישיים במיקצועות השונים, על מיקצור עות שבהם הוא צריך לשפר את הישגיו ועל האופן שבעזרתו יעשה כן.

דייקנות,

רזיות ונקיון

השיטה החדשה כוללת, למעשה, שתי אפשרויות שונות למתן הערכות, המוצעות לציבור המורים על-ידי משרד החינוך. האחת בצורת מיכתב-אישי לתלמיד, בנוסח המיכתב לנעמה (ראה לעיל). השניה כוללת מישפטי הערכה קצרים - כגון: "שמרת יפה על הישגך", או "עבדת יפה גם במחצית זאת" - שיופיעו בתשודה הסטנדרטית, במקום שבו הופיעו קודם לכן הציונים המיספריים.

מרבית בתי-הספר שעברו לשיטה החדשה משתמשים באפשרות השניה, שכן כי יחס לראשונה התעוררו הסתייגויות, בעיני קר סביב הטורח הרב שהיא גורמת למור

תבו הדברים הבאים: "נעמה, כשאני מגי" עה לשמך, נעמה, אני רואה נערה מקפצת, חסרת-מנוחה, עם חיוך על השפתיים. אך עלינו לזכור ולדעת, נעמה, שעת לכל, וזמן לכל הפך. עת לצחוק ולפטפט, יעת להרצין וללמוד. הצטערתי לשמוע מכל הר מורים, כימעט, שנעמה מסוגלת ליותר אילמלא התנהגותה.

"כך בגיאוגרפיה ובהיסטוריה, כך בציון ובתנ"ך. באנגלית את מתקדמת יפה בכי"ת, אך אינך חוזרת על החומר הנלמד, ולכן קורה שאינך מוכנה לשיעור. בטבע התחלת לעבוד יפה, וגם כאן אומרת המור"ה שהשליך להשקיע יותר מאמץ. בהתעמ"ת לות את מצטיינת, אך הקפידתי על התנהגותך ותמיד לבוא בתילבושת. נעמה, אני יודעת שאה מסוגלת ליותר. את עובדת יפה בחשבון ואת בעלת רעיונות יפים בספרות. אם כן, מדוע לא תעשי עוד קצת מאמץ כלפי מיקצועות אחרים? ועוד קצת מאמץ כלפי חבריך לקבוצה? מעט אורז-רוח ומעט רצון טוב, נעמה, ישיביעו רצון כולם."

לתשודה לא צורפה כל הערכה נוספת, אך נשאלת השאלה: האם יודעת נעמה, מתוך תשודה זו, מהו אכן מצבה במיקצור עות הלימוד השונים?

ציון קר

והערה חמה

ב"חוברת" בחינוך היסודי '19, שהופ"צה על-ידי משרד החינוך והתרבות, מומלץ שמנהלי בתי-הספר היסודיים בארץ יזנחו את שיטת הציונים הקלאסית, ויעברו לשיטה "רכה" יותר של מתן הערכות מילוליות לתלמידים, תחת הציונים המיספריים המקובלים. הוגי הרעיון במשרד החינוך סבורים, כי כתיבה אישית אל התלמיד היא אפקטיבית יותר ממתן ציון מיספרי יבש.

ההצעה, שהועלתה לפני כשנה, מגנה כחריפות את שיטת הציונים המיספריים ומגלה בה ליקויים. "הציון הוא מטה-קסם דידיאקטי, המעניק סמכות למי שאוחז בו, ובעצם אינו פותר בעיות חינוכיות, אלא רק יוצר אותן," מסביר יו"ר הוועדה לחי"ב, אפרים רוקח. "ציון שלילי, למשל, יכול ליצור סיטואציה מאד מתסכלת אצל התלמיד. הוא מרגיש מושפל, נחות מחבריו, שקיבלו ציונים גבוהים יותר, ומקופח על-ידי המורה. ציון שלילי יכול לגרום

ה פוליטיקאי הוא אדם שאומר "לא" וזה נשמך כ"כן". המורה, לעומתו, הצטייר תמיד בדמותו של אדם אמין, שעיקר תפקידו לחנך את תלמידיו, תוך מסירת עובדות התיים כפי שהן. כשאמר המורה ששתיים ועוד שתיים הן ארבע, ידע התלמיד שכך ולא אחרת, וכשקיבל ארבע בתשודה, ידע שזה "בלתי מספיק", למרות שלא תמיד הבין מדוע זה מגיע לו.

בבתי-ספר יסודיים רבים לא הופיעו, בתשודות שקיבלו התלמידים, עם סיום שנת הלימודים, הציון, בלתי מספיק. אין זאת שהישיגי התלמידים הרקיעו שמי קימ, אלא ששיטת ההערכה שונתה, כך שאין עוד ציונים. בתשודה, שקיבלה אחת התלמידות, נכ"ה

ההערכות מתייצב המורה להת" עמלות, בני קונפורטי, הסוען כי, "אינני מסוגל להעניק לילד ציון גרוע."

צער של השיטה מעיד על עצמו, כי "אני תלמיד מצויין, אבל גם בלי ה-10 אפשר להסתדר."